

САНА ОЛОХ

Х а н н а т
1931 снл алтынны
15 нүүтэл тахса

ССКП ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 148 (6284)

1985 снл. Ахсыннь 10 күнэ
ОПТУОРУНЬУК

Сннэтэ
3 харчы.

ФЕРМА МЕХАНИЗАЦИЯТА

Оройуон совхозтарыгар уон биричхэнылэтка сылларыгар хотоннорго механической маһыны киллэрингэ, сүөһүнү уулатыны, дороххой аһылыгы тарбатыны, о.д.а. механизациялааһыгыга кырата суох үлэ ытылыһына. Фермаларга элбэх саңа тэрлэлэр, механизмнар таһыллан туһаныллар буоллулар. Бу түбүктээх үлэ «Госкомсельхозтехника» республикатаабы холбохун аһаллаах ПМК-тыгар, оройуоннаабы холбохун линейнэй-танар уһаастагар уонна совхозтар фермалары механизациялар сулууспаларыгар сүктэриллэр.

Быйыл даһаны үлэ былааннаахтык ытылыһыт сирдэритэр механизмнар үчүгэйдик туһаныллан эрэллэрин бэстээбэт буолуохха табыллыбат. «Мындабаайы» совхоз фермалары механизациялар сулууспата (старшай механик В.В.Павлов) саңа объект сиктирэр ситэр гына тутулан дьон үлэтин чэпчэтэр курдук көдүүстээхтик үлэлииллэрин ситиһэргэ мэдди дуулулар. Кыстык Кутда хотонун механизмнара, быйыл күһүн тутулууду кормокуһиялар, фермалар онтон дэтиһэн тэрлэлэр кыһыгы эпиптээх кэмгэ тохтоло суох үлэлииргэ эрдэтэн бэлэмизммиттэрэ. Ити—сантехниктар сыралаах үлэлэрин түмүгэ. Кинилэр үлэбэ айымпылаах сыһан үтүө холбоурун көрдөрүлэр. Холбоурун Павловтаах Болугур кормокуһиятын өйтөн булан сонунуку онорбуттара олус көрөхсөннэ. Кормокуһияда бэлэмизммит көөнньөрбөнү хотоннорго турба устуу шнековай носуоһунан быраһтарым, бу түбүктээх үлэни олус судургутта, чэпчэттэ.

Фермада иһин үлэтин чэпчэтин үтүөкэн холбоурун быһытынан Чыалпарыа балачча көдүүстээхтик туһаныллан эрэр саңа кормоцедь эмиэ ааттаахха сөп. Манна 7 кубометрдаах С-7 мааркалаах смеситель үлэлиир. Итинник кормоцехтар, былааннамытын курдук, Хоптобо Уһун Алааһыгар уонна Арыйлаахха кэмгэр үлэбэ киллэриллэнттэрэ буоллар, ити элбэх сүөһү түмүлүбүт сирдэригэр аһылыгы бэлэмизммитини тупсарыны боппууостара быһаарыллыбыт буолуох этилэр. Хомойуох иһин, үтүс отделениеларга баччааңга дьэри кормокуһиялары да кыһан үлэлииргэ оһороллор.

Совхозтарга ферманы механизациялааһыгыга улахан итэстэр баалларын быйыл былааннамыт үлэлэри аһаһынан ситэ толоруллубатахтара да көрдөр. Республика Тыатын хаһаайсы-

тыбатын министерствота механической маһыны 2150 ынааха киллэрэргэ, сүөһүнү уулатыны, аһылыгы тарбатыны уонна ноһуому ыраастааһыны туһааннааһынан 2320, 500 уонна 1990 төбөбө механизацияларга тэрдибит соруахтарын биһир да хаһаайыстыба толорбото. Бу үлэлэр ордук Карл Маркс аатынан совхозка быһаанник ытылыһылар. Манна үлэ сорох көрүһүрү аһаас да умнууга хааллылар.

Совхозтарынан хотоннору механизациялааһын снл устата кэлиһик ытылыһыт. Бу дьолуһунаах үлэ тыа хаһаайыстыбатын управлениетынан ситэ контуруолламмата.

Тутулар объект механизацияны киллэрингэ толору бэлэмизммиттэрэ улахан мэхэйдэри үскөтөр. Тутааччылар сыһаларын-аһаастарын механизмнар танар кэмгэ эрэ бэлэтин көрөн ууга-уокка түһүү чакчылар снл ахсын хатыланар. Ити совхозтар, отделениелар салайааччылар тутааччылар үлэлэрин контуруоллаабаттарыттан тахса саарбада суох. Холбоурун, Төлөй биригээдэтин хотонугар өссө күһүн таһылыһыт транспортер, тутуу бырайыадаг туорааһын тахсыбыт аатыран, хоһука дьэри туһаныллыбаха турда. Ол түмүгэр сүөһүттэр ноһуому хотонтон иликлеринэн таһааран элбэх эрэйи көрүстүлэр. Саңа объекттары тутууну контуруоллааһыны көтүтүүгэ хаалларымнааха, хотоннор механизмнар танарга толору бэлэмизммиттэрэ буолларын ситиһинэххэ.

Үтүс хотоннор сиктирээх буоланнар, транспортердар, механической маһын установкалары, о.д.а. түргэник эргэллэр, техническэй көрүүнү кэмтитэн кэмгэр мытары эрэйлэр. Бу үлэни, сүрүннээн, ферманы механизациялааһыны техническэй хааччыны станцията толорор эбээһинэстээх. Станция, наладчиктара аһыах буолан, техническэй көрүүнэн отделениелары барыларын хабар курдук үлэни тэрийэр кыада суох. Механизмнар үлэлэрэ кылгыр бириччинэлэриттэн биридэстэрэ—ити.

Үтүс туруоруууна, элбэх үбү ороскуоттаан таһыллар механизмнар көрүүнүккэ кубулутуу, тийэбэр производствоттан устуу түбэлтэлэрэ эмнэ бааллар. Манник тулуйуллубат итэстэр ферманы механизациялааһынан көдүүһү ылыгы улахан мэхэйдэри үскөтэллэр.

ОАПХ совета ферманы механизациялааһыны чуолкайдык былааннамыра уонна туолуутун угуһаахтык контуруоллуур эрэйиллэр.

ЧЕЛЯВИНСКАЯ
«В. И. Ленин аатынан Челябинский» тракторный завод» производственной холбохун эконо-
мическэй эксперимент усулуобуйатыгар үлэ-
лиир. Манна сэттэ ты-
һыныча көрүнэ комму-
нистар производствон
хаттаан сөблөһөһүн про-
грамманын олоххо кил-
лэрингэ активнайдык
ыһталлар.
Снл моһка «Т-130 М»
трактордары атаарыгы
баламизмиллэр.
ССТА фотохрониката.

УДАРНАЙ ВАХТАБА

ҮҮТ ЫАМЫН ҮРДЭТЭН

Алексей Парфенов старшайдаах Урэх Күөрэ ыччат-комсомола снл аһы фермата кыстык иһин ыһыгар социалистическэй куоталаһыгыга оройуонга биһир бастын көрдөрүүнү ситистэ. Бу аһыс ыһы-
ныһыстээх түмүүлээх коллектив ити кэмгэ фу-
риһанай ыһах ахсыттан 226-лыы энлограмм үтү-
мэ.

Ферма старшайа бу көрдөрүүнү 287 кило-
граммга тэрдэн үтүө
холобуру көрдөрдө.

Ыһаһыкыттартан ор-
дук чорботон Одулуун
орто оскулатын былы-
рынын бүтүрбүт Пелагея
Канитонованы уонна
опыттаах сүөһүт Т. Н.
Рязанскайы ааттаахха
сөп. Кинилэр аһыт иһи-
ни ыһа элбэх үтүмэн
сыллаары эбээһэти-
баларын болдобурун иһи-
на толорор кыахтаны-
лар, снл садалаһаһыт-
тан туһааннааһынан 1893
уонна 1572 энлограмм
үтүмэтилар.

Р. БАРАШКОВ.

КУҮС-КӨМӨ БУОЛАР

Евифан Кононович Се-
менов—«Мындаба аһы»
совхоз Соловьевтаабы от-
делениетыгар ытыктанар
күрдээх. Төһө да пен-
сия таһыстар, отделе-
ниэ үлэтиһэн-хамнаһыт-
тан иликтин араарбат.
Кини соторутааһыта фер-
ма үлэһиттэригэр күн
ахсын үлэбэ тутулар
ардас тэриллэри онорон
биэрэн үөртэ: ыһах ыһы
олоһностор, күрдээхтэр,

буулаа сүүрэдэр, кы-
быахтар. Барыта 100-тан
тахса устууа буолла.
Ону таһынан, пенсионер
20 сыларын өрөмүөннээ-
тэ.

Кини кыстык устата
аны өссө 30 устууа күр-
дээди, сайын онко туту-
лар кыраабылларым, атыр-
дахтары онорон отделе-
ниэбэ туттарар былаан-
наах.

Е. ЕГАСОВ.

Оройуон сылгыһыттарынын быйылгы кыстыкка уонна 1986 сылга социалистическэй ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИБЭЛЭРЭ

Биһиги, оройуон сыл-
гыһыттары, бүтүүн со-
ветскэй дьон курдук,
ССКП Кини Комитетын
алтыннытаабы (1985 с.)
Пленумун уураахтарын,
снээд иһиннээди сүннээн
суолталаах докумуонна-
ры иһиннэ дьүүлэсти-
бит уонна истисник би-
ригэтибит.

Партия XXVII съездин достойнай-
дык көрсөр иһиннэ
айымпылаах үлэ пахта-
тыгар турунубут.

Уон биричхэнылэтка
сылларыгар кулуну де-
ловой ылыы 76,2 быры-
һыныга, сылгыны тыһы-
лаах иһин 97,5 быры-
һыныга государствода
туттарылар сылгы орто
ыйааһына 201,6 энло-
граммга тэрдиһиннэ.
Сылгыһыттар звенола-
рын 75 бырыһыаннара
биригээдэннэ бөдөрээт-
тээн үлэлиир буоллулар.

Ол эрээри биһиги үлэ-
тигэр ситэ туһаныла-
аһык ис кыахтар биһи-
тин даһаны элбэхтэр. Он-
уун ис кыахтарынан аһа-
дабыт сылгы иһиннэригэр
үлэни тэрийи саңа ыһы-
маларын олохтоһууну.
Государствода туттары-
лар сылгы орто ыйааһы-
нын, кулун деловой та-
хсытын үрдэтиһин, сыл-
гы коньһунан өдүүтүн
кутуурудук ачатыһына,
племенной үлэни салгы
тупсарыһыны. Ваяэбит ис

кыахтарбытын аһынан
суоттанан баран сылгы
быйылгы кыстыгар уонна
1986 сылга манник со-
циалистическэй эбээһэ-
листитибэ ыһынабыт.

—1987 сыл садала-
һытыгар сылгы уопсай
аһаһыны 12000-дэ, ол
иһегэр биһиги 6400-кэ,
тэрдэргэ;

—сылгыны көрүүнү-
бистирин салгыны тупса-
ран, кыстыгы үчүгэйдик
тэрийи коньһунан өдүү-
нү мунуурудук ачатар-
га, улахан сылгыны
тыһылаах иһиннэ 98
бырыһыанга тэрдэргэ;

—ураты болломтону
уулаах биэлэргэ уурун
иһиннэри аһаһаах мэхэ-
тэлэргэ төрөтөн кулуну
деловой ылыһыны 77 бы-
рыһыанга тэрдэргэ;

—биһир центнер сыл-
гы этин себестомоһын
былаантан 2 бырыһыа-
нынан мантатар туһугар
государствода туттары-
лар сылгы орто ыйааһы-
нын 205 энлограммга, ол
иһегэр убаһа ыйааһыны
200 энлограммга, тэр-
дэргэ үрдүк уйуулаа-
һынан 90 бырыһыан
туттарырга;

—сылгыны бачээт-
тэһини снээһиннэ бон-
тиривалааһыны уонна
этиһир-сөртөр дьаһла-
ры үрдэр кэмгэр мы-
тарга, үөрү учуоттааһы-
ны тулсарарга;

ҮРДҮК ПРИВЕС

Общественнай сүөһү
быйылгы кыстыгар «Чу-
рапчы» совхоз хас да
бастын сүөһүтү бө-
рооскууу төлөһүтүгэ
үрдүк көрдөрүүлэри си-
тиһэллэр. Кинилэртэн
биридэстэрэ—Түөһэ би-
ригээдэтин эдэр сүөһү-
тэ М. А. Окочешникова.
Кини аһыт иһин ыһа
көрөр-харыйар 50 бороо-
суларыттан бириднэлэ-
риттэн ортотунан 48,6
энлограмм привесни ыл-
ла. Мария Алексеевна
кыстыгы ыһыһыт эбэ-
һэтиһистибэтин болдо-
буу иһиннэ толорор туһу-
гар күһүн-кыаһын бары-
тын тэмнэ үлэлиир.

Түөһэ бастын сүөһү-
тэ ССКП XXVII съездин
иһиннэри ударнай пахта-
да үлэ онорумтуотун өс-
сө үрдэтэргэ дуулулар.
Кини ыччат сүөһүнү тө-
лөһүтүгэ үрдүк көрдө-
рүүтэ—ферма эдэр үлэ-
һитэригэр үтүө холобуру
Б. БАИШЕВ.

Эбии аһылык бэлэмизгэр

ЧАКЫР. Отделениэбэ
1985—1986 сыллардаах
кыстык ыраахтарынын
туоратыгыта эбээһинэ
кэмгэ күһүрэн иһэр.
Аһыт субютада «Сар-
даңа» агитэона (началь-
ник Н. С. Седалищев)
олохтоохторо инициатива
көтөһөн күөл быһылыгы
соротууһа ла аһыныга
маассабай субютунуугу
тэрийдилэр. Кинилэр ити
күн 11 тонна эбии аһы-
лыгы ферма хотонугар
аһыһыһылар. «Сарда-
ңалар» куоталаһар агит-
эоналарын бары олох-
тоохторун бу баччымы
ойуурга ыһырдылар.

Бастаһыһыһаа сель-
скэй Культура дьынэтин
каарынан сыбааһыныга
маассабай тахсыны буол-
ла. Маннааха «Сардаңа»
агитэона олохтоохторо
эмнэ активнайдык ыһы-
нылар.

Г. КУЗЬМИН.

—кыстыгына оту уонна
бурдугу аһары ороскуот-
таһыны таһаарбаха ту-
ран, аһылыкка иһиллэри-
лэр сылгылар турунта-
рын тупсарарга;

—общественнай сүөһү
аһылыгынын бастын тэри-
һингэ ураты суолтаны
биэрэн 1986 сылга от
үлэтигар активнайдык
иһиттарга;

—сылгыһыттар куус-
тарынэн отделение ахсын
5-тин километр капита-
лай курууну тутарга.
«мугудай» совхозка сыга
базаны тутууну сада-
һырга;

—сылгыһыттар 80
бырыһыаннара биригэ-
дэннэ бөдөрээттэһэн үлэ-
лииллэрин ситиһэргэ;

—үлэһиттэр профес-
сиональнай мастеровла-
рын салгыны үрдэтин хас
иһегэр сылгыһыт кылаас-
таах буолуутун ситиһэр-
гэ;

—хас биһирдин сылгы-
һыт 10-дэ буолар иһин-
нэ соноргоһу аһаһыны-
рын ситиһэргэ;

—арыһааһыны уон-
на алкогольһыны туоратар
дьаһаллары олоххо иһэ-
лэрин общественный бө-
рөдөһи кэһин биһир да
түбэлтэтин таһаарбааха,
үлэ дьэһэ иһиннэтин
салгыны бөдөрөгөтөргө.

Эбээһэтиһистибэ сыл-
гыһыттар оройуоннаабы
мунуахтарынын ыһы-
лыһына.

